

Juvenil

Si sé què sóc sé què vull

Andreu Sotorra

Seria temerari dir que aquesta és la primera novel·la per a lectors adolescents que tracta sobre el lesbianisme. Una ullada no gens científica, però confiada en el *background*, porta de seguida a parlar, almenys en català, de Carme Riera (*Te deix, amor, la mar com a penyora* i *Jo pos per testimoni les gavines*) i de Jordi Sierra i Fabra (*A l'altra banda del mirall*), per esmentar només dues obres de generacions separades en el temps. La llista ara ja és tan extensa com impossible de ressenyar en la seva totalitat.

Sí que es pot dir, però, que *Em dic Laia* és una novel·la que tracta el tema des d'una mirada positiva, defugint els tòpics sobre problemes personals i reaccions negatives de l'entorn. Hi ha un aire de frescor o, més ben dit, de normalitat, que, si el lector no hi para esment o momentàniament deixa de pensar que s'hi parla de la descoberta de la relació sentimental entre dues adolescents, podria fer transgredir l'argument cap a un típic relat romàntic entre noi i noia.

Aquest tractament és el que fa singular la primera novel·la de l'autora, Gemma Puig Masip (Barcelona, 1979), que ha escrit també guions de còmic i que està en relació amb lectors joves des de l'àrea de comunicació de la Cooperativa Abacus.

El relat, la trama, el registre i l'ingredient d'incògnita que l'autora hi imprimeix agafa el lector de sorpresa en arribar a la pàgina quaranta perquè ni el títol ni la contracoberta donen cap pista, renunciant així honestament a l'ham *cridaner* que li podria donar més lectors.

Laia i Àlex són la parella protagonista. I l'enamorament creix amb aquest petit engany al lector fins que una anècdota desfà la confusió. Una anècdota que serà el detonant perquè la Laia descobreixi, als setze anys, quina és la seva opció sexual. La novel·la no arriba sola a l'interès creixent contemporani per difondre en tots els mitjans possibles l'existència de l'homosexualitat i, en particular, la femenina, mantinguda a la reserva i tapada per l'esclat de l'homosexualitat masculina. No només en literatura sinó també en cinema (*Habitación en Roma*) i també en televisió les situacions de parelles lesbianes són presents en bona part de les sèries actuals: *Infidels* (TV3), *Amar en tiempos revueltos* (TVE), no pas pioneres perquè ja se'ls van avançar, més tímidament, anys enrere, *Nissaga de poder* (TV3) i *Hospital central* (Tele 5).

Gemma Puig situa els seus personatges en una acadèmia d'interpretació, en plena Rambla de Barcelona, els fa passejar per carrers i barris del moll de l'os urbà, sense oblidar-se del carrer de Petritxol, de metros i autobusos, de botigues del passeig de Gràcia i –llicència personal de referència de l'autora– fins a la coneguda llibreria de còmics del passeig de Sant Joan. Em sembla veure, en aquesta primera novel·la debutant de Gemma Puig, una forta influència cinematogràfica que no és negativa. No només per com desenvolupa la trama sinó com hi retrata les dues adolescents i com es relacionen i com reaccionen. Dit d'una altra manera, la novel·la es llegeix com un retrat realista molt contemporani i en la imaginació es transcriu en imatges com si fos una pel·lícula d'autor. Combinació perfecta. *

La nevada del cucut

Autora: Blanca Busquets
Editorial: Rosa dels Vents Barcelona, 2010
Pàgines: 253 Preu: 17,90 euros

La periodista i guionista Blanca Busquets ens presenta la seva cinquena novel·la, en aquest cas ambientada en el món rural actual i de fa un segle

AVUI

d'ara, basteixen una novel·la sensual i sensible, intimista i de denúncia, pacífica i violenta, amb canvis de ritme continuats del passat al present i les relacions que els uneixen. Uns temps, el d'abans i el d'ara, que han transformat totalment l'escenari, però no han canviat l'essència de la vida. L'amor i el desamor, la generositat i l'egoisme, l'enveja, l'odi i la venjança, sorgeixen amb la mateixa fluïdesa d'un segle a l'altre, encara que s'expressi amb tonalitats diferents.

Una altra virtut de la novel·la de Blanca Busquets és que resulta profundament femenina, però lluny de tocs feministes. Destil·la honestat, tendresa, voluntat de superació constant i comprensió infinita enfront del món violent masculí que han de patir les dues protagonistes per aconseguir ser respectades. L'art i l'escriptura, la seva comprensió, són les claus per superar un estatus familiar i social d'inferioritat que han patit les dones catalanes, principalment les del medi rural, en el darrer segle.

La novel·la fa també una profunda aportació a la recuperació de la memòria històrica, tan cobejada però massa sovint desvirtuada per un garbuix de dades, personatges i batalletes. La descripció de com es vivia fa un segle i la seva evolució, tan ben documentada per Blanca Busquets amb testimonis familiars, completa un retaule que ofereix una visió global de la vida rural, i també la urbana, dels darrers cent anys. Un quadre gegantí amb tota mena de detalls que permet no sols conèixer el paisatge, els llogarets i les actituds humanes, sinó també els colors de la vida, les olors, els menjars, la llum i també la foscor, els viatges, les esperances i les frustracions. Una cosa tan senzilla com és saber com naixia, vivia i moria la gent.

Una novel·la excel·lent, ben tramada, amb un llenguatge enriquidor i minuciosos alhora, a més d'un desenllaç sorprenent. Un relat frondós d'art i literatura, que coincideix amb el que transmet la història de les dues protagonistes. *

ge pateix en veure que el seu "cocodril farà pit com gla"). En canvi, un defecte important del llibre és un estil massa heterogeni: Dostoievski passa molt bruscament del llenguatge periodístic a un de molt més viu, més dialogat i més ambigu, i no és fàcil seguir-lo en aquests trajectes sincopats. Ponsatí-Murlà, que malgrat una forta implicació en el seu treball no ha perdut la capacitat de jutjar Dostoievski de manera crítica, fins i tot reconeix que el gran autor rus sap més fer plorar que no pas riure: és a dir, que l'efecte buscat en les novel·les, probablement, funciona millor que l'objectiu dels contes. Tanmateix, *El cocodril i altres narracions* continua sent una lectura totalment recomanable per a tots els amants de Dostoievski i per a tots aquells que vulguin passar una bona estona llegint contes en un bon català. *

El cocodril i altres narracions
Autor: Fiódor Dostoievski
Traducció: Margarida Ponsatí-Murlà
Editorial: Accent
Girona, 2010
Pàgines: 228
Preu: 16 euros

Ara podem llegir contes inèdits de Dostoievski AVUI

Em dic Laia
Autora: Gemma Puig
Editorial: Estrella Polar
Barcelona, 2010
Pàgines: 125
Preu: 10,95 euros